

СЕКЦІЯ 2. ЕФЕКТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Альошин С. Ю.
*асистент кафедри економічного аналізу і обліку
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна*

ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ КОНТРОЛІНГУ В УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Аналіз світових тенденцій економічного розвитку переконливо доводить, що у сучасних умовах господарювання інноваційні чинники є головним джерелом формування конкурентних переваг суб'єктів господарювання і їх роль постійно зростає навіть в умовах економічної кризи. Інноваційний розвиток з опорою на інтелект, комерціалізацію новітніх досягнень у галузі науки і техніки, інформаційні технології стає основою забезпечення конкурентоспроможності підприємств, зокрема, промислових. Однак дослідження [1, с. 70-71] показують, що для промисловості України, як провідної галузі вітчизняної економіки, що зберегла значний потенціал для свого розвитку, інноваційна діяльність досі не стала пріоритетною. Таке становище науковці, зокрема, С. М Ілляшенко, Ю. С. Шипуліна [2, с. 194] та ін., пояснюють нерозвиненістю дієвих механізмів ефективного управління інноваційною діяльністю підприємств галузі, недосконалістю методичного апарату прийняття управлінських рішень. В цьому контексті автором пропонується використовувати контролінг як інтегровану систему управління підприємством, що має забезпечити інформаційно-аналітичну підтримку прийняття управлінських рішень щодо його інноваційного розвитку, в цілому підвищити ефективність інноваційної діяльності. Зазначимо, що розробка та впровадження сучасних механізмів управління розвитком промислових підприємств повністю відповідає Концепції Загальнодержавної цільової програми розвитку промисловості на період до 2020 року [3].

На основі проведеного дослідження автором сформовано власне розуміння няття «контролінг»: це інтегрована система управління підприємством, що через інформаційно-аналітичну підтримку процесів прийняття та реалізації управлінських рішень забезпечує ефективне функціонування підприємства в довгостроковій перспективі та досягнення поставлених цілей на різних ієрархічних рівнях (стратегічному, оперативному). Загальною метою використання контролінгу в системі управління інноваційним розвитком є підвищення ефективності впровадження інноваційних процесів на підприємстві в контексті забезпечення конкурентоспроможності останнього. В межах управління інноваційним розвитком підприємства контролінг виконує наступні функції: методична функція (пов'язана із розробкою системи показників оцінки діяльності підприємства, методології планування і обліку), контрольна функція (полягає в забезпеченні достовірності облікових даних за допомогою своєчасного моніторингу досягнутих показників, цілей і

завдань), аналітична функція (пов'язана з аналізом відхилень, виявлення причин, вироблення рекомендацій керівництву), комунікаційна функція (відповідає за підготовку та розподіл інформації залежно від її користувачів), функція планування (участь в складанні стратегічних та оперативних планів інноваційного розвитку підприємства), функція підтримки процесу прийняття рішень (полягає в забезпеченні керівництва інформацією, необхідною для прийняти управлінських рішень, в виробленні альтернативних варіантів управлінських рішень).

Реалізація функцій контролінгу пов'язана з використанням його інструментарію (методів). Для цілей управління інноваційним розвитком доцільно використовувати такі методи контролінгу: SWOT-аналіз; PEST-аналіз; функціонально-вартісний аналіз; аналіз конкурентних переваг; портфельний аналіз; аналіз сценаріїв; GAP-аналіз; портфоліо-аналіз; система збалансованих показників; бюджетування; економіко-математичні методи.

Економіко-математичні методи широко використовуються при вивченні процесів розвитку соціально-економічних систем, їх структурних підрозділів, що є однією з передумов використання цих методів при дослідженні аспектів інноваційного розвитку промислових підприємств. Використання означених методів сприяє розширенню можливостей вивчення впливу різних факторів на інноваційну діяльність суб'єктів господарювання, дозволяє певним чином аналізувати та прогнозувати її результати, завчасно виявляти проблемні місця, вносити корективи, що є дуже важливим при формуванні системи контролінгу інноваційних процесів. Зокрема, до таких методів слід віднести використання моделі ADL для прогнозування впливу інноваційних процесів на конкурентоспроможність промислового підприємства. Динамічна модель, яка містить лаги залежних і незалежних змінних, називається авторегресійним рівнянням з розподіленими лагами і представляється як ADL. Така модель, наприклад, дозволяє прогнозувати поведінку інтегрального показника конкурентоспроможності залежно від напрямів розвитку інноваційного потенціалу промислового підприємства та його складових.

Отже, використання контролінгу в управлінні інноваційним розвитком промислового підприємства має підвищити ефективність впровадження інноваційних процесів через надання необхідного інформаційно-аналітичного забезпечення, зокрема, з використанням певних економіко-математичних методів, для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Список літератури:

1. Йохна М.А. Ресурсний потенціал організаційних форм інноваційної діяльності підприємства / М. А. Йохна, Н.В. Прилепа// Бізнес Інформ - 2011. - № 11. - С. 70-72.
2. Лляшенко С. М. Управління потенціалом інноваційного розвитку промислових підприємств для забезпечення їх сталого розвитку / С.М. Лляшенко, Ю.С. Шипуліна // Сталий розвиток та екологічна безпека суспільства в економічних трансформаціях : монографія / [Андрєєва Н. М, Баранік В. О., Балашов Є. В. та ін.]; За науковою редакцією д.е.н., проф. Хлобистова Є. В. - Сімферополь: ПП «Підприємство Фенікс», 2010. - С. 192- 211.
3. Концепція Загальнодержавної цільової економічної програми розвитку промисловості на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.07.2013 за №603 р [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR130603.html - Назва з титулу екрану.